

DOSELJENJE I POKRŠTAVANJE HRVATA

Etnogeneza Hrvata

Etnogeneza (grč. ethnos = narod + genesis = postanak) - proces nastanka nekog naroda.

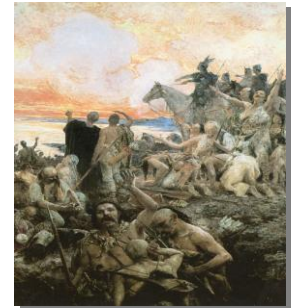
Postoji nekoliko teorija podrijetlu Hrvata: slavenska (jezik, običaji, vjera), gotaska (dio Gota ostao je na prostoru Dalmacije i nametnuo se kao vladarski sloj doseljenim Slavenima), iransko – perzijska (na temelju naziva perzijske pokrajine Haravatiš i natpisa na Tanaiskim pločama Horoathos, Horvathos).

Pisani izvori za najraniju prošlost Hrvata:

- „O upravljanju Carstvom“ (bizantski car Konstantin VII. Porfirogenet, 10. stoljeće)
- „Ljetopis popa Dukljanina“, 12. stoljeće
- „Povijest Salone“ (Kronika Tome Arhiđakona, 13. stoljeće)

Doseljenje Hrvata po Konstantinu VII.

Pradomovina Hrvata bila je Velika ili Bijela Hrvatska iza Karpata, oko gornjeg toka rijeke Visle (područje današnjeg poljskog grada Krakova). Hrvati sa sjevera doseljavaju na jug u rimsku provinciju Dalmaciju u prvoj polovici VII. stoljeća. Dolaze na poziv bizantskog cara Heraklija (610.- 641. godine) da mu pomognu u borbi protiv Avara i Slavena. Slom avaroslavenske opsade Carigrada 626. godine povezuje se sa doseljenjem Hrvata. Hrvati su protjerali Avare iz Dalmacije. Od Heraklija, kao nagradu, dobivaju pravo da se nasele na području koje su oslobodili od Avara. Hrvati najprije naseljavaju Dalmaciju (zaleđe romanskih dalmatinskih gradova), a kasnije se šire na sjever do rijeke Drave.

Dolaze u doticaj sa romanskim stanovništvom iz dalmatinskih gradova. Romani su bili potomci Rimljana i Ilira koji su živjeli u Dalmaciji. U vrijeme seobe naroda bježe na otoke i u planine pred naletima barbarskih plemena. Osnovani su nove gradove – Split, Dubrovnik. Hrvati su uspostavili trgovačke odnose sa Romanima. Preko Romana upoznaju antičku kulturu, pismenost i kršćanstvo.

Hrvatska srednjovjekovna kultura i društvo nastali su miješanjem hrvatskih običaja, antičkih elemenata iz dalmatinskih gradova, te bizantskih i franačkih utjecaja.

Nakon doseljenja Hrvati su živjeli u rodovskom uređenju i plemenskim savezima. Postupno dolazi do društvenih promjena i procesa raslojavanja u društvu. Od plemenskih vođa formira se vladarski sloj (prisvajaju zajednička dobra - šume, rijeke, pašnjake). Ratnici koji su dobivali male zemljoposjede postupno gube te posjede i postaju zavisni seljaci. Plemenske zajednice ratničkih nomada pretvaraju se u teritorijalo upravne jedinice, pa se tijekom 8. stoljeća formiraju prve kneževine.

Pokrštavanje Hrvata

Hrvati su iz pradomovine donijeli stara vjerovanja. Vjerovali su u više bogova (vezano uz prirodne sile i pojave). Prije prelaska na kršćanstvo mrtve su spaljivali i sahranjivali u urnama. Pokršćavanje Hrvata je bio dugotrajan proces, koji je trajao od 7. do 9. stoljeća. Nakon doseljenja nije bilo masovnog pokrštavanja. Vladari i plemstvo prvi prihvaćaju kršćanstvo zbog učvršćivanja vlasti uz pomoć crkve. Pokršćavanje se vršilo iz dalmatinskih gradova, preko franačkih misionara, preko svećenika glagoljaša. Najpoznatiji spomenik iz razdoblja pokrštavanja je Višeslavova krstionica.

